

Організація роботи майстра виробничого навчання

ШКІЛЬНИЙ
СВІТ
ЕКСПЕРТ
у галузі освіти

Бібліотека «Шкільного світу»

Бібліотека «Шкільного світу»
Заснована у 2003 р.

ШКІЛЬНИЙ
СВІТ
ЕКСПЕРТ
у галузі освіти

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Профтехосвіта. Бібліотека

Київ
«Редакції газет з управління освітою»
2012

УДК 377.091.33

ББК 74.56

О-64

Редакційна рада:

В. Ковальчук — канд. пед. наук, М. Мосієнко —
канд. філол. наук, Г. Кузьменко, О. Шатохіна, Н. Кудринецька

Організація роботи майстра виробничого навчання /
О-64 упоряд. В. І. Ковальчук, В. М. Львов, О. А. Макаренко та ін. —
К. : Редакції газет з управління освітою, 2012. — 112 с. —
(Бібліотека «Шкільного світу»).

ISBN 978-966-451-000-1.

ISBN 978-966-2757-08-8.

У книжці викладено основні положення організації роботи майстра виробничого навчання у навчальних закладах професійної освіти: нормативно-правове забезпечення, зміст діяльності, методичні поради щодо організації професійного навчання, рекомендації щодо планування.

Для керівників, викладачів, майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів, професійно-педагогічних коледжів і технікумів, а також для педагогічних працівників інших освітніх установ, що здійснюють підготовку та підвищення кваліфікації робітників і фахівців.

УДК 377.091.33

ББК 74.56

ISBN 978-966-451-000-1 (б-ка «Шк. світу») © Ковальчук В. І., Львов В. М.,
Макаренко О. А. та ін.,
упорядкування, 2012

ISBN 978-966-2757-08-8

© ТОВ «Редакції газет з управління освітою», допліграфічна
підготовка, 2012

УПОРЯДНИКИ:

Ковальчук В. І., канд. пед. наук, доцент;

Львов В. М., директор НМЦ ПТО у Запорізькій області;

Макаренко О. А., канд. пед. наук, ст. наук. співробітник;

Старовойт Н. П., заступник директора НМЦ ПТО
у Запорізькій області;

Пересипкін В. М., заступник директора НМЦ ПТО
у Запорізькій області;

Солдатенко С. І., методист вищої категорії НМЦ ПТО
у Запорізькій області;

Тимченко Н. І., методист вищої категорії НМЦ ПТО
у Запорізькій області;

Немченко М. М., методист вищої категорії НМЦ ПТО
у Запорізькій області;

Нідерман Н. К., методист вищої категорії НМЦ ПТО
у Запорізькій області;

Білик Є. В., методист вищої категорії НМЦ ПТО
у Запорізькій області;

Щербина Ю. А., викладач предметів професійно-теоретичної
підготовки ДНЗ «Запорізьке ВПУ моди і стилю»;

Дмитренко М. П., заступник директора навчально-виробничої
роботи ДНЗ «Запорізьке ВПУ»;

Тимофєєва А. О., лаборант НМЦ ПТО у Запорізькій області

ЗМІСТ

Передмова	5
Розділ 1. Нормативно-правове забезпечення діяльності майстра виробничого навчання	
Основні положення Закону України «Про професійно-технічну освіту»	7
Посадова інструкція майстра виробничого навчання	8
Положення про підвищення кваліфікації педагогічних працівників ПТНЗ	14
Форми, навчальні плани і програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників ПТНЗ	16
Організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників	18
Розділ 2. Документальне забезпечення діяльності майстра виробничого навчання	
Нормативно-плануюча документація	20
Комплексне методичне забезпечення професійної діяльності майстра виробничого навчання	23
Розділ 3. Методичні аспекти організації виробничого навчання	
Основні положення організації навчального процесу	29
Особливості процесу виробничого навчання	35
Визначення мети виробничого навчання	39
Зміст виробничого навчання	43
Логіка процесу виробничого навчання	51
Вимоги до особистості майстра виробничого навчання	60
Алгоритм діяльності майстра виробничого навчання	65
Підготовка майстра виробничого навчання до уроку	70
Організація та проведення майстер-класів	75
Використана література	82
Додатки	84

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах становлення і розвитку ринкових відносин та розвитку економіки постає одне з найважливіших питань — конкурентоспроможність продукції, техніки і технології, кадрових ресурсів. У цих умовах людина виступає активним суб'єктом на ринку праці, має можливість вільно розпоряджатися головним капіталом — своєю кваліфікацією.

Усе це висуває перед навчальними закладами ПТО нові завдання щодо підвищення якості та ефективності навчання, виховання та розвитку майбутніх кваліфікованих робітників і фахівців. Їх вирішення можливе за умови належної підготовки педагогічних кадрів, високого рівня організації навчально-виховного процесу, насамперед виробничого навчання, у ході якого формуються професійні уміння і навички учнів. Обумовлюється це кількома факторами: останніми роками посилюється тиск з боку очікувань громадськості, підвищились вимоги до ключових показників продуктивності, учні по-іншому оцінюють навчання, зрештою, навчальні заклади воліють отримати прибуток від нової «бази клієнтів». Разом з тим це накладає на навчальні заклади велику відповідальність, вимагає від педагогів різнобічної педагогічної ерудиції, глибоких знань у галузі наукових основ навчального процесу, організації та методики навчання, виховання і розвитку учнів, високого рівня професійної та педагогічної майстерності.

Майстер виробничого навчання — ключова фігура навчально-виробничого процесу. Саме йому належить провідна роль у керуванні процесом навчання і виховання учнів у ПТНЗ.

Майстер виробничого навчання не лише основний організатор і керівник навчально-виробничого процесу, а й вихователь учнівського колективу, організатор позакласної роботи, він керує процесом формування та розвитку особистості кожного учня.

Завданнями майстра виробничого навчання є: прищепити учням високі морально-етичні якості; допомагати набувати необхідні практичні знання, уміння і навички; розвивати організаторські здібності, інтерес до обраної професії, передової виробничої технології та методів праці; бути обізнаним з усіх тем, які вивчають учні на теоретичних заняттях; всебічно використовувати технічні засоби і навчально-наочні

посібники; створювати в колективі умови взаємодопомоги; розвивати ініціативу, навички самоврядування.

Сьогодні майстру виробничого навчання важливо усвідомити завдання, що передбачають підготовку учнів, які мають уміти не лише виконувати певні операції, а й творчо мислити, зіставляти та аналізувати факти, аргументовано захищати власний погляд, достатньо теоретично підготовлені. Для цього потрібне розуміння того, що сьогодні вже неможливо викладати традиційно, коли у центрі навчального процесу перебуває педагог, а учні пасивно сприймають матеріал. Не можна володіти запасом знань на всі випадки життя — їх необхідно постійно поповнювати. Навчальний заклад — це живий механізм, тому передбачити ситуації, які можуть виникнути, неможливо, але бути готовим до них потрібно. Тож кожен педагог повинен постійно навчатися. Сьогодні не можна спиратись лише на знання і набутий досвід, задоволеність раніше набутими знаннями і самозаспокоєння перетворює майстра на ремісника. У такого майстра учні зневіряються і не йдуть за ним. Високі професійні й особисті якості майстра, його педагогічне мистецтво сприяють успіху навчання і виховання молодих робітників. Що вони вищі, то, як правило, кращі результати навчально-виховної роботи. Тому потрібно постійно вдосконалювати існуючі форми і методи навчально-виховної роботи, які б відповідали сучасним вимогам. Водночас є необхідність постійного фахового вдосконалення, яке забезпечується диференційованим підходом до вдосконалення конкретних спеціальних знань залежно від виду його професійної діяльності.

Від добре організованого майстром виробничого навчання навчально-виховного процесу й середовища для навчання залежить успіх підготовки трудового потенціалу країни і добробут кожного з нас. У цьому посібнику ми спробували систематизувати основні аспекти діяльності майстра виробничого навчання. Сподіваємося, що він стане Вам у пригоді й допоможе в професійній діяльності.

*Із повагою колектив авторів
та упорядників книжки*